

odpovědi. U otevřených otázek jsme často udělovali 2 body (první bod za uvedení správné odpovědi, druhý bod za její zdůvodnění). Z těchto obecných pravidel ovšem existují výjimky dané různou obtížností otázek. Podrobné pokyny pro bodové hodnocení jednotlivých otázek jsou vždy v pokynech pro vyhodnocování.

VÝBĚR VÝCHOZÍCH TEXTŮ

Jak jsme vysvětlili výše, je důležité, aby zastoupení textů bylo dostatečně pestré a aby texty mohly žáky zaujmout. Vždy jde o autentické materiály. Obvykle se jedná o články z novin, časopisů nebo učebnic, návodů, zařazen byl i jeden beletristický text (úryvek z povídky Karla Čapka v úloze *Rozhovor*). Zatímco souvislé texty (vyprávění, popis, polemický text, instrukce) jsou tvořeny větami uspořádanými do odstavců, nesouvislé texty mohou mít velmi rozličnou strukturu (formuláře, výzvy, reklamy, grafy, diagramy, obrázky, schémata, tabulky či mapy).

TYPY OTÁZEK

Komplexní úlohy obsahují nejméně šest otázek, nejvíce deset otázek různých typů.

V některých otázkách mají žáci za úkol vybrat jednu správnou odpověď ze čtyř (případně pěti) nabízených možností. Tento fakt je dobré žákům připomenout, protože z jiných testů mohou mít odlišnou zkušenost. Pokud budou žáci tvrdit, že správných je více odpovědí, vybídneme je, aby vybrali nejvhodnější z nabízených možností. U jiných otázek žáci mají za úkol posoudit jednotlivá tvrzení a volí mezi odpověďmi *Ano/Ne*, *Změní / Nezmění*, *Lze vynést / Nelze vynést* apod. Žáci mají tyto otázky rádi, protože vyžadují menší úsilí než otázky otevřené, existuje i poměrně vysoká pravděpodobnost uhodnutí správné odpovědi. Před zadáním úloh žákům doporučíme, aby správné řešení vždy zakroužkovali. Pokud budou chtít v průběhu řešení změnit svou volbu a označit jinou možnost, kroužek přeškrtnou křížem a zakroužkují novou volbu. Vyhodnocování těchto otázek je pro učitele velice jednoduché.

V dalších typech otázek jsou žáci vyzváni, aby odpověděli slovně. Někde je cílem vytvořit nebo vyhledat v textu pouze krátkou jednoslovnou odpověď, jinde je zapotřebí zformulovat odpovědi delší, prezentovat svůj názor či zhodnotit situaci. Hodnocení těchto úloh může být obtížnější, proto jsme v metodických pokynech pro vyhodnocování nabídli příklady vyhovujících či nevyhovujících odpovědí. Obecně by mělo platit, že v jednotlivých úlohách se obtížnost otázek postupně zvyšuje. Na druhou stranu jsme při řazení brali v úvahu logiku otázek. Dalším kritériem řazení bylo i střídání otázek s výběrem odpovědi s otázkami vyžadujícími tvorbu odpovědi.

POŘADÍ ÚLOH

Úlohy jsme se snažili seřadit od nejjednodušších po nejsložitější a uspořádat do párů, které lze zadávat žákům v jedné lavici a zabránit opisování. Dvojice úloh byly sestaveny na základě podobné obtížnosti, shodného bodového ohodnocení a také stejného času, který je třeba pro řešení zadání.

Mimo dvojice stojí první a poslední úloha. *Věžnice* je úloha, jež je koncipována jako cvičná. Na ní lze žákům demonstrovat, jak pracovat se zadáním, s jakým typem otázek se mohou setkat. Poslední úloha *Rozhovor* patří mezi náročnější (obtížnost 2–4), procvičují se dovednosti zpracování informací a zhodnocení textu. Vzhledem k tomu, že jsme pro tuto úlohu zvolili beletristický text Karla Čapka (povídka *Básník*), je možné využít výchozí text také pro práci v hodinách literární výchovy.

Všechny úlohy byly sestaveny tak, aby doba na jejich vypracování nepřekročila 45 minut. Na vypracování některých úloh (*Klokan*, *Karlštejn*) žákům stačí 15 minut, na jiné úlohy bude potřeba využít většinu času vyučovací hodiny (*Knihovna*, *Sladké mámení*, *Věnečky*, *Rozhovor*) nebo je lze zadat za domácí úkol.

Žáci si ohodnocené úlohy mohou zakládat do portfolií. Pokud budete postupovat podle doporučeného pořadí (od jednodušších úloh ke složitějším), umožní to monitorovat jejich pokrok. Využití portfolia ovšem znamená systematickou práci se sbírkou a vyžaduje dostatek času na vyhodnocování.